

РЕШЕНИЕ

КАРАР

13 апрель, 2022 ел

№ 14/7

«Мәгълүмати-методик үзәк»
муниципаль бюджет учреждениесе
житәкчесе һәм хезмәткәрләренен
хезмәте өчен түләү системасын раслау
турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында муниципаль берәмлекләренен жирле үзидарә органнарына мәгариф өлкәсендә Татарстан Республикасының аерым дәүләт вәкаләтләрен биру турында» 2006 елның 22 февралендәге 15-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Хезмәтләре өчен түләү Бердәм тариф челтәре нигезендә исәпләнә торган Татарстан Республикасы дәүләт учреждениеләре хезмәткәрләренен хезмәт хакын арттыру турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2011 елның 14 июнендәге 477 номерлы карары, Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының 2022 елның 29 мартындагы под-583/22 номерлы боерыгы, шәһәр Уставының 28 статьясы нигезендә

Шәһәр Советы

КАРАР бирде:

1. «Мәгълүмати-методик үзәк» муниципаль бюджет учреждениесе житәкчесе һәм хезмәткәрләренен хезмәте өчен түләү системасын раслау турында нигезләмәне кушымтада каралган тәртиптә расларга.

2. Көчен югалткан дип танырга:

1) «Хезмәткә түләүнең яңа системасы кертелгән муниципаль учреждениеләр житәкчеләре һәм хезмәткәрләре өчен хезмәткә түләү шартларын билгеләү турында» 2015 елның 15 апрелендәге 39/8 номерлы Карарын, «Челнинские известия» газетасының 2015 ел, 13 май, 34 санында, 2015 ел, 20 май, 36 санында; 2015 ел, 22 май, 37 санында, 2015 ел, 27 май, 38 санында; 2015 ел, 3 июнь, 40 санында; 2015 ел, 10 июнь, 42 санында, «Шәһри Чаллы» газетасының 2015 ел, 22 апрель, 29 санында бастырылган;

2) Шәһәр Советының «Аерым муниципаль учреждениеләр житәкчеләре һәм хезмәткәрләренен хезмәт өчен түләү өлкәсендә Шәһәр Советының аерым

карарларына үзгәрешләр кертү турында» 2016 елның 8 июлендәге 9/8 номерлы Карарының 4 пунктын, «Челнинские известия» газетасының 2016 ел, 10 август, 58 санында; 2016 ел, 17 август, 60 санында бастырылган;

3) Шәһәр Советының «Шәһәр Советының 2015 елның 15 апрелендәге 39/8 номерлы Карары белән расланган муниципаль белем бирү оешмалары хезмәткәрләр һөнәри квалификация төркеме хезмәткәрләре вазыйфаларының хезмәт өчен түләү шартлары турында Нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» 2016 елның 15 декабрендәге 13/9 номерлы Карарын, «Челнинские известия» газетасының 2017 ел, 11 гыйнвар, 1 санында бастырылган;

4) Шәһәр Советының «Хезмәткә түләүнең яңа системасы кертелгән муниципаль учреждениеләр житәкчеләре һәм хезмәткәрләре өчен хезмәткә түләү шартларын жайга салу өлкәсендә Шәһәр Советының аерым карарларына үзгәрешләр кертү турында» 2017 елның 29 мартындагы 16/6 номерлы Карарының 3,4 пунктларын, «Челнинские известия» газетасының 2017 ел, 26 апрель, 29 санында, «Шәһри Чаллы» газетасының 2017 ел, 7 апрель, 24 санында бастырылган;

5) Шәһәр Советының «Муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренең аерым категорияләре өчен хезмәт өчен түләүгә үзгәрешләр кертү турында» 2017 елның 11 августындагы 18/5 номерлы Карарының 2 пунктын, «Челнинские известия» газетасының 2017 ел, 11 август, 59 санында бастырылган;

6) Шәһәр Советының «Муниципаль учреждениеләр житәкчеләре һәм хезмәткәрләренен хезмәтенә түләү турында Шәһәр Советының аерым Карарларына үзгәрешләр кертү хакында» 2018 елның 21 февралендәге 23/8 номерлы Карарын, «Челнинские известия» газетасының 2018 ел, 14 март 17 санында бастырылган;

7) Шәһәр Советының «Аерым муниципаль учреждениеләр житәкчеләре һәм хезмәткәрләренең хезмәтенә түләү шартлары турында» 2018 елның 27 апрелендәге 24/7 номерлы Карарының 2 пунктын, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru> 2018 елның 17 маенда бастырылган;

8) Шәһәр Советының «Яр Чаллы шәһәренең муниципаль белем бирү оешмалары һәм аерым муниципаль оешмалар житәкчеләре һәм хезмәткәрләре хезмәтенә түләү шартлары турында» 2018 елның 10 августындагы 26/8 номерлы Карарының 3 пунктын, «Челнинские известия» газетасының 2018 ел, 5 сентябрь 63 санында, 2018 ел, 7 сентябрь, 64 санында, 2018 ел, 5 сентябрь, 65 санында, «Шәһри Чаллы» газетасының 2018 ел, 24 август, 61 санында бастырылган.

3. Әлеге Карар 2022 елның 1 мартыннан барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләрен өчен гамәлдә.

4. Әлеге Карарның үтәлешен контрольдә тотуны Шәһәр Советының социаль-икътисадый үсеш мәсәләләре һәм бюджет буенча даими комиссиясенә, Башкарма комитет Житәкчесе Ф.Ш. Салаховка йөкләргә.

Шәһәр Хакиме

Н.Г. Мәһдиев

«Мәгълүмати-методик үзәк» муниципаль бюджет учреждениесе җитәкчесе һәм хезмәткәрләре хезмәтенә түләү системасы турында нигезләмә

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге Нигезләмә «Мәгълүмати-методик үзәк» муниципаль бюджет учреждениесе (алга таба - учреждение) җитәкчесенең (директорының) һәм хезмәткәрләренең окладларын формалаштыру тәртибен, компенсация һәм стимуллаштыру характерындагы түләүләр күләмен һәм шартларын, шулай ук аларны билгеләү критерийларын билгели.

2. Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төшенчәләр һәм билгеләмәләр кулланыла:

1) хезмәт өчен түләү системасы - база окладлары, хезмәт хакының база ставкалары, вазыйфаи окладлар күләмнәрен, шулай ук федераль законнар һәм Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары нигезендә билгеләнгән кызыксындыру характерындагы түләүләр күләмен дә кертеп, директор һәм хезмәткәрләренең хезмәте өчен түләү шартларын һәм күләмнәрен билгели торган нормалар җыелмасы;

2) база оклады - хезмәткәрнең календарь айда хезмәт (вазыйфаи) бурычларын үтәгән өчен яисә хезмәт нормасы (хезмәт хакы ставкасы өчен атнасына (елга) педагогик эш сәгәте нормасы) өчен эшләрнең катлаулылыгына карап, стимуллаштыру характерындагы түләүләрне исәпкә алмыйча, билгеләнә торган хезмәт хакы ставкасы;

3) вазыйфаи оклад - стимуллаштыру түләүләрен исәпкә алмыйча, календарь айда хезмәт (вазыйфаи) бурычларын үтәгән өчен хезмәткә түләүнең билгеләнгән күләме;

4) хезмәт хакы (хезмәткәрнең хезмәт хакы) - хезмәткәрнең квалификациясенә, башкарыла торган эшнең катлаулылыгына, санына, сыйфатына һәм шартларына карап, хезмәт өчен түләү, шулай ук стимуллаштыру характерындагы түләүләр;

5) стимуллаштыру характерындагы түләүләр - өстәмә түләүләр һәм стимуллаштыру характерындагы өстәмәләр, премияләр һәм башка кызыксындыру түләүләре.

3. Мәгариф хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең хезмәт хакы (хезмәт өчен түләү) вазыйфаи окладлардан һәм стимуллаштыру характерындагы түләүләрдән чыгып билгеләнә.

Юбилей даталары, аерым хөрмәтләү билгеләре, рәхмәт хатлары, грамоталар, дәүләт бүләкләре алу һәм Башкарма комитет карарлары һәм (яки) учреждениенен локаль актлары белән билгеләнгән башка нигезләр буенча премия һәм башка кызыксындыру түләүләре төп эш урыны һәм төп вазыйфа (укытучылар һәм укытучылар вазыйфаларын биләүче хезмәткәрләрдән тыш) биләгән хезмәткәрләргә аерым чор (ай, квартал, ел) өчен бер тапкыр билгеләнә.

Эш йомгаклары буенча премия һәм башка бүләкләү түләүләре күләме, тәртибе

һәм шартлары әлеге карар һәм Башкарма комитетның аның нигезендә кабул ителгән карары һәм учреждениенә локаль актлары белән билгеләнә.

4. Мәгариф хезмәткәренә елга бер тапкыр бирелә торган яисә башка ялында, вакытлы эшкә сәләтсезлек чорында, шулай ук уртача хезмәт хакы саклана торган башка чорларда профиль буенча эш стажы артуга, белем алу яки белем турындагы документларны яңадан торгызуга, квалификация категориясе бирүгә, мактаулы исем бирүгә, ведомство аерымлык билгеләре белән бүләкләүгә бәйле хезмәткә түләү күләмен үзгәртүгә хокук барлыкка килгәндә, хезмәткә түләү күләмен үзгәртү күрсәтелгән чорлардан соң гамәлгә ашырыла.

5. Учреждение тәбәндәгеләрне гамәлгә ашыра:

1) белем турындагы документларны һәм эш стажын (белгечлек буенча, билгеле бер вазыйфада эшләүне) һәм мәгълүмати-методик бүлекләр хезмәткәрләренә хезмәт хакы (вазыйфаи окладлары) ставкалары күләме билгеләнә торган башка нигезләрне тикшерә;

2) ел саен учреждение хезмәткәрләренә тарификация исемлекләре төзи һәм раслый;

3) учреждение хезмәткәрләренә хезмәт хакы күләмен вакытында һәм дәрәҗә билгеләү өчен җаваплы булып тора.

2 бүлөк. Учреждениенен методик һәм белем бирү эшчәнлеген мәгълүмати-технологик тәмин итү буенча тапшырылган дүлөт вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы педагогик белем бирү хезмәткәрләренен һөнәри квалификация төркеменен база окладларын билгеләү.

6. Учреждение хезмәткәрләренен база окладлары түбәндәге күләмнәрдә билгеләнә:

Квалификация дәрәжәсе	Вазыйфа исеме	Айлык база оклады күләме, сумнарда		
		төп гомуми белем, урта гомуми белем	квалификацияле эшчеләр (хезмәткәрләр) эзерләү программалары буенча урта һөнәри белем, урта звено белгечләрен эзерләү программалары буенча урта һөнәри белем, тулы булмаган югары белем	аттестацияне уңышлы үткән затка “бакалавр”, “магистр” яисә “дипломлы белгеч” квалификациясе бирү белән расланган югары һөнәри белем
1	2	3	4	5
Педагогик хезмәткәрләр вазыйфаларының һөнәри-квалификация төркеме				
Өченче квалификация дәрәжәсе	Методист	-	-	16732,0
Дүртенче квалификация дәрәжәсе	Өлкән методист	-	-	16736,0
Структур бүлекчеләр житәкчеләре вазыйфаларының һөнәри-квалификация төркеме				

Беренче квалификация дәрәжәсе	Учреждение директоры	-	-	16864,0
	Учреждение директоры урынбасары			16801,0

7. Берләштерү шартларында, шулай ук тулы булмаган эш вакыты шартларында эшләүче учреждение хезмәткәрләренә хезмәтенә түләү эш вакытына яки башкарылган эш күләменә пропорциональ рәвештә башкарыла. Төп вазыйфа буенча, шулай ук берләштерү тәртибендә биләгән вазыйфа буенча хезмәт хакы күләмнәрен билгеләү һәр вазыйфа буенча аерым башкарыла.

8. Методика бүлекләре хезмәткәрләренә эш вакыты (хезмәт хакы ставкасы өчен эш сәгатьләре нормасы дәвамлылыгы) Россия Федерациясе Хезмәт кодексы белән билгеләнә.

3 бүлек. Учреждение директоры, директор урынбасары һәм методистының вазыйфаи окладларын формалаштыру тәртибе

9. Учреждение хезмәткәрләренә (директорның, директор урынбасарының һәм методистның) вазыйфаи оклады (O_d) түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$O_d = O_b \times S \times K$$

монда:

O_b - учреждениенә әлеге Нигезләмәнең 2 бүлегә нигезендә кабул ителә торган учреждение хезмәткәрләренә (директорның, директор урынбасарының һәм методистның) база оклады күләме;

S - фактта эшләнгән вакыт (ставка);

K - мәгариф хезмәткәрләренә һөнәри квалификация төркеменә (методист, өлкән методист) керүче мәгариф эшчәнлеген методик һәм мәгълүмати-техник тәэмин итү буенча тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы мәгълүмати-методик бүлекләре хезмәткәрләре өчен тармакның өстенлекле коэффициенты 1,8 тигез; учреждение директоры һәм директор урынбасары вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре өчен - 2 тигез.

4 бүлек. Учреждение директоры, директор урынбасары һәм методистына стимуллаштыру характерындагы түләүләр

10. Стимуллаштыру характерындагы түләүләргә хезмәткәрләргә сыйфатлы хезмәткә стимуллаштыру, шулай ук башкарылган эш өчен бүләкләү максатындагы түләүләр керә.

11. Стимуллаштыру характерындагы түләүләр түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- 1) квалификация категориясе өчен түләүләр;
- 2) дәүләт бүләкләре булган өчен түләүләр;
- 3) профиль буенча эш стажы өчен түләүләр;
- 4) премия һәм башка бәүләкләү түләүләре;
- 5) башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен түләүләр.

12. Учреждение директорына, директор урынбасарына һәм методистка стимуллаштыру характерындагы түләүләр кәләме һәм тәртибе:

1) квалификация категориясе (B_{kk}) өчен түләүләр мәгълүмат-методика бүлекләре хезмәткәрләренә, аларда квалификация категориясенә гамәлдә булу срогы чикләрендә гамәлдәге квалификация категориясе булганда бирелә һәм

тәбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{kk} = O_d \times D_{kk},$$

монда:

O_d - вазыйфаи оклад;

D_{kk} - квалификация категориясе өчен өстәмәләр күләме.

Квалификация категориясе өчен өстәмә күләме 1 нче таблицада китерелгән.

1 нче таблица

Квалификация категориясе өчен өстәмә түләүләр күләме

Вазыйфа	Квалификация категориясе	Өстәмәләр күләме, процент
Педагогик хезмәткәрләр вазыйфаларының һөнәри-квалификация төркеме		
Методист	Беренче квалификация категориясе	8,5
	югары квалификация категориясе	12,5
Өлкән методист	Беренче квалификация категориясе	8,5
	югары квалификация категориясе	12,5

2) квалификация категориясе өчен түләүләр билгеләү (үзгәртү) аттестация комиссиясе тарафыннан уңай карар кабул ителгән көннән башкарыла.

3) Россия Федерациясе, Совет Социалистик Республикалары Союзы, Совет Социалистик Республикалары Союзы составындагы союздаш һәм автономияле республикалар, Татарстан Республикасы (B_{pz}) дәүләт бүләкләре өчен түләү педагогик хезмәткәрләр һәм структур бүлекчәләр житәкчеләренә һөнәри квалификация төркемнәренә керә торган мәгариф хезмәткәрләре вазыйфалары буенча бирелә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{pz} = O_d \times D_{pz},$$

монда:

O_d - вазыйфаи оклад;

D_{pz} - дәүләт бүләкләре өчен өстәмәләр күләме.

Россия Федерациясенә, Совет Социалистик Республикалар Союзының, Совет Социалистик Республикалар Союзы составындагы союздаш республикаларның дәүләт бәләкләренә ия булган өчен өстәмә күләме 7 процентны тәшкил итә.

Татарстан Республикасы (Татарстан Автономияле Совет Социалистик Республикасы) дәүләт бүләкләренә ия булган өчен өстәмә күләме 6 процент тәшкил итә.

Россия Федерациясенә, Россия Совет Федератив Социалистик Республикасының, Татарстан Республикасының, Совет Социалистик

Республикалары Союзының, Совет Социалистик Республикалары Союзы составындагы союздаш республикаларның тармак бүләкләренә ия булган өчен өстәмә күләме 4 процентны тәшкил итә.

Россия Федерациясенә Мактау грамотасына ия булган өчен өстәмә күләме 2 процентны тәшкил итә. Мәгариф хезмәткәренә Россия Федерациясенә Мактау грамотасына ия булган өчен өстәмә түләү Россия Федерациясе Мәгариф министры (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министры, Россия Федерациясе Мәгариф министры) боерыгы белән Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгының (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгы, Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгы) ведомство бүләкләре белән бүләкләү тәртибенә ярашлы рәвештә билгеләнә.

Татарстан Республикасының «Мәгарифтәге казанышлары өчен» күкрәк тамгасына ия булган өчен өстәмә күләме 2 процентны тәшкил итә. Татарстан Республикасының «Мәгарифтәге казанышлары өчен» күкрәк тамгасына ия булган өчен өстәмә түләү Татарстан Республикасы мәгариф һәм фән министры (Татарстан Республикасы мәгариф министры) боерыгы нигезендә билгеләнә.

Мәгариф хезмәткәрләренә тиешле түләүләр бирелә торган дәүләт һәм ведомство бүләкләре исемлеге әлегә Нигезләмәгә 1 нче кушымтада китерелгән.

Дәүләт бүләкләренә ия булган өчен түләүләр дәүләт бүләге бирелгән көннән билгеләнә. Ике һәм аннан да күбрәк дәүләт бүләкләренә ия булган мәгариф хезмәткәрләренә түләү, мәгариф хезмәткәренә сайлавыннан чыгып, дәүләт бүләкләренә берсе буенча билгеләнә.

4) профиль (B_s) буенча эш стажы өчен түләүләр профиль буенча эш давамлылыгына карап, һөнәри-квалификация төркемнәре һәм квалификация дәрәжәләре киселешендә стаж буенча төркемнәр буенча билгеләнә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_s = O_d \times D_s,$$

монда:

O_d - вазыйфаи оклад;

D_s - профиль буенча эш стажы өчен өстәмәләр күләме.

Профиль буенча стажга өстәмә түләү күләме 3 нче таблицада китерелгән.

3 нче таблица

Профиль буенча эш стажы өчен өстәмәләр кәләме

Вазыйфа	Квалификация дәрәжәсе	Стаж буенча төркем	Өстәмәләр күләме, процентлар да
1	2	3	4
Директор, директор урынбасары, методист, өлкән методист		2 елдан 6 елга кадәр	2,0
		6 елдан 10 елга кадәр	3,0
		10 елдан 15 елга кадәр	3,5

		15 елдан артык	4,0
--	--	----------------	-----

13. Эш стажы үзгәргәндә профиль буенча эш стажы өчен түләүне билгеләү(күләмнәрне үзгәртү), стажын раслаучы документлар оешмада булса яисә стажын раслау өчен кирәкле документ тапшырылган көннән алып эш стажына ирешү хокукына ия булган, стажга ирешкән көннән алып башкарыла.

14. Педагогик эш стажында, 4 нче таблица нигезендә, мәгариф һәм башка оешмаларда педагогик, житәкче һәм методик эш исәпкә алына.

4 нче таблица

Эшләү чоры мәгариф хезмәткәрләренең педагогик стажына кертелә торган оешмалар һәм вазыйфалар исемлеге

Оешманың исеме	Вазыйфа исеме
1	2
Белем бирү оешмалары (шул исәптән югары белем бирү оешмалары, югары (урта) хәрби белем бирү оешмалары, өстәмә һөнәри белем (белгечләренең квалификациясен күтәрү) оешмалары; медицина оешмалары һәм социаль хезмәт күрсәтү оешмалары, балалар йортлары, балалар шифаханәләре, клиникалары, поликлиникалары, хастаханә һ.б., шулай ук өлкәннәр өчен оешмаларда балалар өчен бүлекләр, палаталар	Укытучылар, укытучы-дефектологлар (логопедлар), оештыручы укытучылар (тормыш иминлеге нигезләре, хәрби чакырылышка кадәр эзерлек), физик тәрбия житәкчеләре, өлкән мастерлар, производствога өйрәтү мастерлары (шул исәптән транспорт чараларын йөртүгә өйрәтү, авыл хужалыгы машиналарында эшләү, язу машинкаларында һәм башка оештыру техникасында эшләү), өлкән методистлар, методистлар, инструктор-методистлар, инструкторлар (шул исәптән физик культура һәм спорт, туризм буенча инструкторлар), концертмейстерлар, музыка житәкчеләре, тәрбиячеләр, өлкән укытучылар, тәрбиячеләр, сыйныф укытучылары, социаль педагоглар, педагог-психологлар, педагоглар-оештыручылар, өстәмә белем бирү педагоглары, өлкән тренер-педагоглар, тренер-педагоглар, өлкән вожатыйлар (пионервожатыйлар), физкультура буенча инструкторлар, хезмәт буенча инструкторлар, укыту, укыту-тәрбия, укыту-житештерү, тәрбия, мәдәни-тәрбия эшләре, житештерү буенча укыту (эш), чит тел, укыту-очу эзерлеге буенча директорлар (башлыклар, мөдирләр), директор урынбасарлары (башлыклар, мөдирләр),

	<p>гомуми белем бирү, режим буенча инструкторлар, уку-укыту бүлеге мөдирләре, укыту-консультация пунктлары, логопед пунктлары, интернатлар, бүлекләр, лабораторияләр, кабинетлар, филиаллар, филиаллар, уку-укыту, эшчәнлеге белем бирү (тәрбия) процессы, методик тәмин ителеш белән бәйле булган курслар һәм башка структур бүлекчэләре мөдирләре (башлыклары); режим буенча өлкән дежурлар, режим буенча дежурлар, аккомпаниаторлар, мэдәният оештыручылары, экскурсоводлар, профессорлар-укытучылар составы;</p>
<p>Барлык исемдәге методик (укыту-методик) оешмалар (ведомство буйсынуына бәйсез рәвештә)</p>	<p>Житәкчеләр, аларның урынбасарлары, секторлар, кабинетлар, лабораторияләр, бүлекләр мөдирләре; эшчәнлекләре методик тәмин ителеш белән бәйле фәнни хезмәткәрләр; өлкән методистлар, методистлар</p>
<p>Мәгариф белән идарә итү органнары һәм мәгариф оешмалары житәкчелеген гамәлгә ашыручы органнар (структур бүлекчэләр)</p>	<p>Житәкчеләр, инспектор, методик вазыйфалар, инструкторлык, шулай ук белгечләрнең башка вазыйфалары (икътисадый, финанс, хужалык эшчәнлеге, төзелеш, тәмин итү, эш башкару белән бәйле вазыйфалардан тыш)</p>
<p>Производствода кадрлар әзерләү һәм квалификация күтәрү мәсьәләләре белән шөгыйльләнүче оешмалар, министрлыклар (ведомстволар) бүлекчэләре (бюролары), кадрлар бүлекләре</p>	<p>Эшчәнлеге әзерләү һәм квалификация күтәрү мәсьәләләре белән бәйле штаттагы укытучылар, производствода эшчеләрне производствого өйрәтү мастерлары, житәкче, инспектор, инженер, методик вазыйфалар</p>
<p>РОСТО (ДОСААФ) һәм гражданнар авиациясе мәгариф оешмалары</p>	<p>Житәкче, команда-очу, команда-инструкторлык, инженер-инструктор, инструкторлар һәм укытучылар составы, производствого укыту мастерлары, инженер-инструктор-методистлар, инженер-очучы-методистлар</p>
<p>Оешмаларның тулай толаклары, торак-эксплуатация оешмалары, яшьләр торак комплекслары, балалар кинотеатрлары, яшь тамашачы театрлары, курчак театрлары, балалар һәм яшүсмерләр белән эшләү буенча</p>	<p>Тәрбиячеләр, педагог-оештыручылар, педагог-психологлар (психологлар), укытучылар, өстәмә белем бирү педагоглары (түгәрәкләр житәкчеләре), инструкторлар һәм методист инструкторлар, тренер-укытучылар һәм балалар һәм яшүсмерләр белән эшләү буенча башка белгечләр,</p>

мәдәни-агарту оешмалары	балалар бүлекләре, секторлар мөдирләре
Төзәтү колонияләре, тәрбия колонияләре, тикшерү изоляторлары һәм төрмәләр, дөвәләу-төзәтү оешмалары	Педагогик белеме булган очракта, эш (хезмәт) тәрбия эшләре буенча житәкче урынбасары, отряд башлыгы, өлкән инспектор, гомуми белем бирү (уку) буенча инспектор, өлкән инспектор-методист һәм инспектор-методист, житештерү-техник өйрәнү буенча өлкән инженер һәм инженер, производствога уку буенча өлкән мастер һәм мастер, каравыл һәм режим буенча өлкән инспектор, уку-техник кабинет мөдире, психолог.

Искәрмә:

Педагогик эш стажына түбәндәгеләр керә:

Татарстан Республикасы сәламәтлек саклау оешмаларының оештыру-методик бүлеге методистлары, өлкәннәр өчен социаль хезмәт күрсәтүне гамәлгә ашыручы медицина оешмаларында укучы-дефектологлар, логопедлар, тәрбиячеләр сыйфатында эшләү вакыты;

башка оешмаларда эшләү вакыты, СССР һәм Россия Федерациясе Кораллы Көчләрендә хезмәт итү, югары белем бирү оешмаларында һәм урта звено белгечләрен әзерләү программалары буенча һөнәри белем бирү оешмаларында уку вакыты түбәндәгә тәртиптә:

педагогик хезмәткәрләренә педагогик эш стажына беринди шартларсыз һәм чикләүләрсез кертелә:

контракт буенча хәрби хезмәттә булу вакытын хәрби хезмәтнең бер көнен бер эш көне итеп, ә чакырылыш буенча хәрби хезмәттә булу вакытын бер хәрби хезмәт көнен ике эш көне итеп;

фильмотека мөдире һәм фильмотека методисты вазифасында эшләү вакыты;

педагогик хезмәткәрләренә педагогик хезмәт стажында, әгәр шул периодта аерым алганда яки тулаем алганда, аңа кадәр һәм аннан соң педагогик эшчәнлек алып барылган очракта, түбәндәгә периодлар керә:

СССР һәм Россия Федерациясе Кораллы Көчләрендә офицерлар, сержант, өлкән составлар, прапорщиклар һәм мичманнар вазыйфаларында хезмәт итү вакыты (шул исәптән Эчке эшләр министрлыгы гаскәрләрендә, гаскәрләрдә һәм куркынычсызлык органнарында), контракт буенча һәм чакырылыш буенча хәрби хезмәттә булу вакытыннан тыш;

Россия Федерациясе халык мәгарифе һәм фән хезмәткәрләре профсоюзының (агарту, югары мәктәп һәм фәнни оешмалар) территориаль аппаратларында (комитетларда, советларда) житәкче, инспекторлык, инструкторлык һәм башка вазыйфаларда; профсоюз органнарында сайланулы вазыйфаларда; педагогик жәмгыятьләрдә һәм Балалар фонды идарәләрендә инструкторлык һәм методик вазыйфаларда; Укучы (халык мәгарифе, һөнәри техник белем бирү хезмәткәре) йорты директорлары (мөдире) вазыйфасында; балигь булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау буенча комиссияләрендә яисә

балигъ булмаганнар эшлэре һәм аларның хокукларын яклау бүлекләрендә, Эчке эшләр органнарының хокук бозуларны кисәтү бүлекчәләрендә (балигъ булмаганнар эшлэре буенча инспекцияләрдә, милиция балалар бүлмәләрендә).

15. Педагогик хезмәткәрләрнең түбәндәге категорияләренең педагогик хезмәт стажында СССР һәм Россия Федерациясе Кораллы Көчләрендә белем бирү оешмасында укыту предметының профиленә (курс, дисциплина, түгәрәккә) туры килә торган эш вакыты һәм хезмәт вакыты исәпләнә:

1) оештыручы укытучыларга (тормыш иминлеге нигезләре, хәрби чакырылышка кадр эзерлек);

2) физик тәрбия укытучыларына, физик тәрбия житәкчеләренә, физкультура инструкторларына, инструктор-методистларга (өлкән инструктор-методистларга), тренер-укытучыларга (өлкән тренерлар-укытучыларга);

3) укытучыларга, хезмәт (һөнәри), технология, сызым, рәсем сәнгате, информатика, махсус дисциплиналар, шул исәптән аерым фәннәрне тирәнтен өйрәтүче гомуми белем бирү оешмаларының (сыйныфларының) махсус дисциплиналары укытучыларына;

- өстәмә белем бирү педагогларына;

- эксперименталь белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләренә; педагог-психологларга;

методистларга;

- музыка һәм сәнгать гомуми белем бирү оешмаларының махсус дисциплиналары укытучыларына.

16. Мәктәпкәчә мәгариф оешмалары, балалар йортлары тәрбиячеләренә (өлкән тәрбиячеләренә) педагогик стажга мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының ясле төркеме шәфкәт туташы вазыйфасына, бала йортларының даими шәфкәт туташы вазыйфасына эшләү вакыты, ә ясле төркемнәр тәрбиячеләренә - медицина вазыйфаларында эшләү вакыты кертелә.

Тәрбияче ярдәмчесе һәм кече тәрбияче вазыйфаларында эшләү вакыты, әлеге вазыйфаларда эшләгән чорда хезмәткәрнең педагогик белеме булса яки ул югары белем бирү оешмасында яки һөнәри белем бирү оешмасында укыган очракта, педагогик эш стажына исәпләнә.

Оешма хезмәткәрләренә, мәгариф оешмаларында сәгәтләп түләү шартларында төп эшеннән тыш башкарылган педагогик эш вакыты, уку елында (бер яки берничә оешмада) 180 сәгәттән дә ким булмаган күләмдә педагогик стажга кертелә.

Шул ук вакытта педагогик стажга педагогик эш башкарган айлар гына исәпләнә.

СССР һәм Россия Федерациясе Кораллы Көчләрендә эшне һәм хезмәтне оештыру турындагы карар, укыту предметын (курс, дисциплина, түгәрәкне) профсоюз органы белән килештереп, мәгариф оешмасы житәкчесе тарафыннан кабул ителә.

17. Учреждение хезмәткәрләренә премия һәм башка бүләкләү түлүүләре төп эш урыны һәм төп вазыйфада аерым вакыт (ай, квартал, ел) өчен бер тапкыр, юбилей даталары, аерымлык билгеләре, рәхмәт хатлары, дәүләт бүләкләренә ия булган өчен һәм оешманың локаль актларында һәм коллектив шартнамәләрендә

билгелэнгән башка нигезләр буенча билгеләнә.

Эш нәтижәләре буенча премия һәм башка бүләкләү түләүләрен башкару күләме, тәртибе һәм шартлары оешманың локаль актлары һәм коллектив килешүләр белән билгеләнә.

Учреждение хезмәткәрләренә премия түләүләренә каралган хезмәт өчен түләү фонды күләме төп эш урыны һәм төп вазыйфасы буенча хезмәткәрләргә кызыксындыру характерындагы түләүләр өчен каралган хезмәт өчен түләү фондының кимендә 2 процентын тәшкил итә.

18. Директорга стимуллаштыры түләүләрнең конкрет күләме Башкарма комитет, учреждение директоры урынбасары һәм методистына - локаль актлар белән билгеләнә.

Учреждение җитәкчеләренә Башкарма комитет тарафыннан расланган тиешле муниципаль учреждение эшчәнлегенең нәтижәлелеге критерийлары нигезендә керем китерә торган эшчәнлекне оештыруның нәтижәлелеге өчен керем китерә торган акчалар хисабына түләү күздә тотыла.

19. Учреждение директорына башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен түләүләр Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Хезмәт нәтижәләре буенча төп эш урыны буенча учреждениенең директор урынбасары һәм методистына билгеле бер вакыт чорындагы локаль актлар белән билгеләнә.

Башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен түләүләр күләменә йогынты ясый торган төп критерий - эшчәнлекнең нәтижәлелеген бәяләү критерийларының иң чик күрсәткечләренә ирешү.

Учреждение директорының, директор урынбасарының һәм методист эшчәнлегенең нәтижәлелеген бәяләү критерийлары Башкарма комитетның карары һәм аның нигезендә кабул ителгән учреждениенең локаль актлары белән раслана. Эшчәнлекнең нәтижәлелеген бәяләү критерийлары һәм түләүләрне башкару шартлары Башкарма комитет тарафыннан ел саен билгеләнә.

20. Учреждение директоры, директор урынбасары һәм методистка эш сыйфаты өчен түләүләрнең күләме, тәртибе һәм шартлары Башкарма комитет карары һәм аның нигезендә кабул ителгән учреждениенең локаль актлары белән раслана.

21. Башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен учреждение директоры, директор урынбасары һәм методисты (B_{kj}) түләүләр түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{kj} = \frac{FOT_k}{\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m (I_{ij} \times K_i)} \times \sum_{i=1}^n (I_{ij} \times K_i)$$

монда:

FOT_k - башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен түләүгә каралган хезмәт өчен түләү фонды;

I_{ij} - эшчәнлекнең нәтижәлелеген бәяләүнең нормалаштырылган i -нче критерие;

K_i - эшчэнлекнең нәтижәлелеген бәяләү критериенең i -нче зурлык коэффициенты;

n - эшчэнлекнең нәтижәлелеген бәяләү критерийлары саны;

m - бүлек хезмәткәрләре саны.

22. Эшчэнлекнең нәтижәлелеге критерийларын нормалаштыру төрле зурлыктагы нәтижәлелек критерийларын чагыштыруны тәмин итә. Нормалаштыру - эшчэнлекнең нәтижәлелеге критерие (иң яхшысы һәм иң начары) күрсәткечләренең диапазонын сайлаудан гыйбарәт, шуларның берсе нульгә тигезләнгән критерийга, икенчесе - бердәй күрсәткечкә туры килә. Нәтижәлелек критериенең чынлыктагы билгесе эшчэнлек нәтижәлелеге критерие билгесе диапазоны чикләрендә булганда, эшчэнлек нәтижәлелегенә нормалаштырылган критерие нульдән алып бергә кадәр билгеләнә. Чынлыкта нәтижәлелек критерие иң начар күрсәткечтән түбәнрәк булганда, норматив критерийның әһәмияте нульгә тигез була, иң яхшысы - берәмлектән югарырак булганда.

23. Эшчэнлекнең нәтижәлелеген бәяләүнең эшчэнлекнең нәтижәлелеген билгеләүдән торган нисбәте турыдан-туры (уңай динамика критерийның мәгънәсен арттыра) һәм киресенчә (уңай динамика критерийның мәгънәсен киметә) булырга мөмкин.

24. Эшчэнлек нәтижәлелегенә төгәл критерие (I_i) аның мәгънәсенә турыдан-туры бәйләлектә критерий түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$I_i = \frac{F_i - L_i}{M_i - L_i},$$

монда:

F_i - эшчэнлек нәтижәлелеге критериенең факттагы зурлыгы;

M_i - эшчэнлек нәтижәлелеге критериенең иң югары зурлыгы;

L_i - эшчэнлек нәтижәлелеге критерие иң түбән зурлыгы.

25. Эшчэнлек нәтижәлелегенә нормалаштырылмаган критерие (I_i) аның мәгънәсенә кире бәйле булганда, критерий түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$I_i = 1 - \frac{F_i - L_i}{L_i - M_i},$$

монда:

I_i - эшчэнлекнең нәтижәлелеген бәяләүнең нормалаштырылган i -критерие;

F_i - эшчэнлек нәтижәлелеге критериенең факттагы зурлыгы;

M_i - эшчэнлек нәтижәлелеге критериенең иң югары зурлыгы;

L_i - эшчэнлек нәтижәлелеге критерие иң түбән зурлыгы.

26. Үлчәм коэффициентларе белән эшчэнлекнең нәтижәлелеге критериенең өстенлеге дәрәжәсе билгеләнә. Иң өстенлекле критерийга иң зур коэффициент бирелә.

Чагыштырма үлчәү коэффициенты (K_i) түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$K_i = \frac{VK_i}{\sum_{i=1}^n VK_i}$$

кайда V_{Ki} - эшчәнлекнең нәтижәләлеген бәяләүнең i -нче критерие коэффициенты.

27. Мәгълүмати-методик бүлекләр хезмәткәрләре эшчәнлегенә нәтижәләлеге критерийлары буенча үлчәү коэффициентларының иң чик күләме 12 нче таблицادا китерелгән.

12 нче таблица

Директор, директор урынбасары һәм учреждение методисты эшчәнлегенә нәтижәләлеге критерийлары буенча үлчәү коэффициентларының иң чик жыелма күләме

№ т/б	Вазыйфа исеме	Үлчәү коэффициентларының иң югары жыелма күләме
1	2	3
Педагогик хезмәткәрләр вазыйфаларының һөнәри-квалификация төркеме		
1	Методист, өлкән методист, структур бүлек мөдире (башлыгы) урынбасары: муниципаль берәмлекләр мэгариф хезмәткәрләренә һөнәри квалификация төркеменә белем бирү эшчәнлеген методик һәм мәгълүмати-технологик тәмин итү буенча тапшырылган дөүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы бүлек	55
Структур бүлекчәләр житәкчәләре вазыйфаларының һөнәри-квалификация төркеме		
1.	Директор һәм директор урынбасары	60

28. Мәгълүмати-методик бүлекләр хезмәткәрләре эшчәнлегенә нәтижәләлеге критерийлары, аларның саллы коэффициентлары Башкарма комитет тарафыннан раслана.

29. Башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен кызыксындыру характерындагы түләүләр фонды күләме түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$FOT_k = FOT_{do} \times D_k,$$

монда:

FOT_k - башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен түләүгә каралган хезмәт өчен түләү фонды;

FOT_{do} - төп эш урыны буенча хезмәткәрләрнең вазыйфайи окладлары (окладлары, хезмәт хакы ставкалары) буенча учреждение директорының, директор урынбасарының һәм методисты хезмәте өчен түләү фонды;

D_k - башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен стимуллаштыру характерындагы түләүгә хезмәт өчен түләү фонды өлеше.

Түбәндәге эшләрнең сыйфаты өчен кызыксындыру характерындагы түләүгә хезмәт өчен түләү фондының тәкъдим ителә торган күләме төп эш урыны буенча хезмәткәрләрнең вазыйфайи окладлары (окладлары, хезмәт хакы ставкалары) буенча учреждениенең директорының, директор урынбасарының һәм методисты хезмәте өчен түләү фондының 26 проценты күләмендә кабул ителә.

5 бүлек. Учреждение хезмәткәрләренең аерым категорияләренең хезмәте өчен түләү

30. Әлеге бүлек нигезләмәләре хезмәткәрләрнең түбәндәге категорияләренә хезмәт өчен түләү системасын жайга сала: баш бухгалтер, бухгалтер, әйдәп баручы инженер, хужалык мөдире, биналарга һәм корылмаларга комплекслы хезмәт күрсәтү буенча эшче; производство һәм хезмәт бүлмәләрен жыештыручы.

31. Әлеге Нигезләмәнең 30 пунктында каралган учреждение хезмәткәрләренең хезмәтенә түләү фонды календарь елга тиешле учреждениегә бюджет йөкләмәләре лимитлары күләменнән чыгып төзелә һәм түбәндәге түләүләрдән тора:

1) оклад, тариф ставкасы Бердәм тариф челтәре нигезендә (бер елга исәпләгәндә 12 окладтан (вазыйфайи окладлардан) чыгып);

2) учреждениеләр хезмәткәрләренә эш нәтижәләре буенча елына ике оклад (вазыйфайи оклад), тариф ставкалары күләмендә премияләр;

3) учреждениеләр хезмәткәрләренә елына бер оклад (вазыйфайи оклад), тариф ставкасы күләмендә матди ярдәм;

4) Россия Федерациясе хезмәт законнарында каралган компенсация түләүләре (компенсация характерындагы өстәмә түләүләр һәм өстәмәләр, шул исәптән нормаль шартлардагы эш өчен һәм компенсацияләр характерындагы башка түләүләр).

Еллык акчалата түләү күләме әлеге карар үз көченә кәргәнче билгеләнгән акчалата түләү күләменнән кимрәк була алмый.

Әлеге Нигезләмәнең 30 пунктында каралган учреждение хезмәткәрләренең вазыйфайи оклады Бердәм тариф челтәренең хезмәткә түләүнең тиешле төреннән чыгып билгеләнә.

32. Учреждение хезмәткәрләренең хезмәтенә түләү буенча Бердәм тариф челтәренең тариф коэффициентлары һәм тариф ставкалары (окладлары):

Бердәм тариф челтәренә түләү разрядлары	Тариф коэффициентлары	Тарифлы ставкалар (окладлар), сум
1	1,0000	13 617,0

2	1,0178	13 860,0
3	1,0362	14 110,0
4	1,0538	14 350,0
5	1,0736	14 620,0
6	1,0927	14 880,0
7	1,1133	15 160,0
8	1,1331	15 430,0
9	1,1530	15 700,0
10	1,1743	15 990,0
11	1,1948	16 270,0
12	1,2168	16 570,0
13	1,2389	16 870,0
14	1,2609	17 170,0
15	1,2837	17 480,0
16	1,3072	17 800,0
17	1,3307	18 120,0
18	1,3549	18 450,0

Әлеге Нигезләмәнің 30 пунктында каралган учреждениеләр хезмәткәрләренә стимуллаштыручы түләүләр локаль норматив актлар белән расланган эшчәнлек критерийлары нигезендә билгеләнә.

Әлеге Нигезләмәнің 30 пунктында каралган учреждение хезмәткәрләренә учреждениеләрнең локаль актлары нигезендә керем китерә торган эшчәнлектән алынган акчалар исәбеннән акчалата түләүләр һәм түләүләр түләнә.

«Мәгълүмати-методик үзәк»
муниципаль бюджет учреждениесе
житәкчесе һәм хезмәткәрләре
хезмәтенә түләү системасы турында
нигезләмәгә
кушымта

Мәгълүмат-методика бүлекләре хезмәткәрләренә стимул бирү характерындагы
түләүләр бирелгән дәүләт һәм ведомство бүлекләре исемлеге

№ т/б	Мактау исеме, бүләк исеме
1	2
Совет Социалистик Республикалар Союзы, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Совет Социалистик Республикалар Союзы, Бәйсез Дәүләтләр Бердәмлеге составындагы союздаш һәм автономияле республикалар дәүләт бүлекләре	
1. Россия Федерациясенең мактаулы исемнәре	
1.1.	Россия Федерациясенең халык укытучысы
1.2.	Россия Федерациясенең атказанган укытучысы
1.3.	Россия Федерациясенең атказанган фән эшлеклесе
1.4.	Россия Федерациясенең атказанган югары мәктәп хезмәткәре
1.5.	Россия Федерациясенең атказанган производство буенча белем бирү мастеры
1.6.	Россия Федерациясенең атказанган физик культура хезмәткәре
1.7.	Россия Федерациясенең атказанган мәдәният хезмәткәре
1.8.	Россия Федерациясенең атказанган рәссамы
1.9.	Россия Федерациясенең атказанган икътисадчысы
2. Совет Социалистик Республикалар Союзының мактаулы исемнәре	
2.1.	СССРның халык укытучысы
3. Совет Социалистик Республикалар Союзы, Бәйсез Дәүләтләр Бердәмлеге (БДБ) составында союздаш республикаларның мактаулы исемнәре	
3.1.	Атказанган физкультура һәм спорт эшлеклесе
3.2.	Атказанган спорт эшлеклесе
3.3.	Атказанган физик культура эшлеклесе
3.4.	Атказанган физик культура һәм спорт хезмәткәре
3.5.	РСФСРның атказанган тренеры
3.6.	РСФСРның атказанган мәктәп укытучысы
3.7.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү укытучысы
3.8.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү мастеры
3.9.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү хезмәткәре
3.10.	Атказанган укытучы

3.11.	Югары мәктәпнең атказанган хезмәткәре
3.12.	Атказанган халык мәгарифе хезмәткәре
3.13.	Югары мәктәпнең атказанган эшлеклесе
3.14.	Атказанган фән һәм техника эшлеклесе
3.15.	Атказанган фән эшлеклесе
4. Совет Социалистик Республикалар Союзы, Бәйсез Дәүләтләр Бердәмлеге (БДБ) составында автономияле республикаларның мактаулы исемнәре	
4.1.	Атказанган физкультура һәм спорт эшлеклесе
4.2.	Атказанган физик культура һәм спорт хезмәткәре
4.3.	Атказанган мәктәп эшлеклесе
4.4.	Атказанган мәктәп укытучысы
4.5.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү укытучысы
4.6.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү мастеры
4.7.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү хезмәткәре
4.8.	Югары мәктәпнең атказанган хезмәткәре
4.9.	Атказанган фән һәм мәдәният эшлеклесе
4.10.	Атказанган мәдәният хезмәткәре
4.11.	Атказанган фән һәм техника эшлеклесе
4.12.	Атказанган фән эшлеклесе
5. Татарстан Республикасының мактаулы исемнәре	
5.1.	Татарстан Республикасының халык укытучысы
5.2.	Татарстан Республикасының атказанган мәктәп укытучысы
5.3.	Татарстан Республикасының атказанган укытучысы
5.4.	Татарстан Республикасының атказанган фән эшлеклесе
5.5.	Татарстан Республикасының атказанган югары мәктәп хезмәткәре
5.6.	Татарстан Республикасының атказанган физик культура хезмәткәре
5.7.	Татарстан Республикасының атказанган мәдәният хезмәткәре
5.8.	Татарстан Республикасының атказанган икътисадчысы
Стимуллаштыру характерындагы түләүләр бирелә торган Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Совет Социалистик Республикалар Союзы, Россия Совет Федератив Социалистик Республикасының ведомство (тармак) бүләкләренә ия булу	
1. Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгы (Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгы)	
1.1.	Россия Федерациясенә мактаулы гомуми белем бирү хезмәткәре
1.2.	Россия Федерациясенә мактаулы башлангыч һөнәри белем бирү хезмәткәре
1.3.	Россия Федерациясенә мактаулы урта һөнәри белем бирү хезмәткәре
1.4.	Россия Федерациясенә мактаулы югары һөнәри белем бирү хезмәткәре
1.5.	Россия Федерациясенә мактаулы фән һәм техника хезмәткәре
1.6.	Россия Федерациясенә мактаулы яшьләр сәясәте өлкәсе хезмәткәре
1.7.	Студентларның фәнни-тикшеренү эшен үстерү өчен
2. РСФСР Халык мәгарифе министрлыгы, СССР Мәгариф министрлыгы (РСФСР)	
2.1.	«СССР мәгариф отличнигы» билгесе

2.2.	«Халык мәгарифе отличнигы» билгесе
2.3.	«СССРның һөнәри-техник белем отличнигы» билгесе
2.4.	«РСФСР һөнәри-техник белем отличнигы» билгесе
2.5.	«Россия Федерациясе һөнәри-техник белем отличнигы» билгесе